

KUULAMISÜLESANNETE TEKSTID

Eesti keel vene õppekeelega koolide 6. klassile

Anne Jänes, Antidea Metsa

© Koolibri, 2009

CD 1

I VAHEAEG ON LAHE AEG

1. Tere, tüdrukud ja poisid!

1. Poisid ja plikad (õpik lk 6, ül 3)

Poisid ja plikad

Sõnad Ott Arder

Viis Rene Eespere

Poisid, oh poisid,
miks näod teil kriimus?
Poisid, oh poisid,
teil määndund käed!

Plikad, eh plikad,
mis teil sest asja,
teie me töid ei tea
ja neist ei pea!

Poisid, oh poisid,
miks on teil tarvis
kolada keldris
ja pööningul?

Plikad, eh plikad ...

Poisid, oh poisid,
kas puude latva
tõesti nii tore
on ronida?

Plikad, eh plikad ...

Poisid, oh poisid,
teist vaevalt keegi
nõelub ja triigib
ning salli koob!

Plikad, eh plikad ...

Poisid on poisid
ja poisteks jäävad.
Plikad on plikad,
neil teine tee.

Plikal on patsid
ja poisil traksid,
oli, nii on, ja jääb,
jah, nii see jääb!

2. Väike vahe (õpik lk 6, ül 5)

Väike vahe

Henno Käo

Kool on kohutavalt tihe,
Õnneks on tal väike vahe,
ütlemata lahe aeg –
see on koolivaheaeg.

Kui ei oleks vahel vahet,
teab, kas jätkuiski siis tahet
õppida või õpetada,
kooli ära lõpetada.

3. Olja ja Kerli kahekõne (õpik lk 8, ül 10)

Kerli: Tere, Olja! Kuidas sul suvi möödus? Mida sa tegid? Kus sa suvel käisid?

Olja: Tere, Kerli! Ah, tead, minu arvates oli suvi liiga lühike.

Kerli: Kuidas nii? Kas siis kolm kuud on lühike aeg?

Olja: Tegelikult ju ei ole, aga ainult juunis olid ilusad ilmad. Juulis oli üsna külm ja sadas vihma. Augustis oli veel külmem. Nii kole ilm oli.

Kerli: Minu meelest on aga nii, et olgu suvi külm või soe, vihmane või päikesepaisteline, ikkagi on suvel omad mõnud. See on lahe aeg.

Olja: Mina küll nii ei arva. Mis suvi see on, kui päikest ei ole ja supelda ei saa?

Kerli: See-eest saab suvel reisida, sportida, mängida, jalgrattaga sõita ning sõpradega koos olla.

Olja: Võib-olla ütled veel, et suvel saab koolitükke korrata, nagu õpetajad seda arvavad.

Kerli: Miks ka mitte. Sulle kuluksid matemaatikatunnid ka suvel ära. Aga peaasi, et suvel oleks kõigil mõnus olla.

Sven: Tüdrukud, ärge vaielge. Teil mõlemal on õigus.

2. Klassiekskursioon

4. See maa (õpik lk 16, ül 34)

See maa

Viis ja sõnad Ervin Lillepea

Virumaa, Võrumaa, Harjumaa, Järvamaa,
Tartumaa, Pärnumaa, Valgamaa, Mulgimaa,
Läänemaa, Saaremaa, Setumaa, Hiiumaa.
See maa on Eestimaa.

Põllud, metsad, jõed, järved ja heinamaad,
orud, mäed ja selged allikad,
liivaluited ja laiud ja vooremaad.
See maa on Eestimaa.

Ref:

Virumaa, Võrumaa, Harjumaa, Järvamaa,
Tartumaa, Pärnumaa, Valgamaa, Mulgimaa,
Läänemaa, Saaremaa, Setumaa, Hiiumaa.
See maa on Eestimaa.

Külad, linnad, kihelkonnad ja aleviid,
vallad, maakonnad, talud, majandid.
Töökas talumees taludes elab siin.
Sel maal, Eestimaal.

Ref:

Virumaa, Võrumaa, Harjumaa, Järvamaa,
Tartumaa, Pärnumaa, Valgamaa, Mulgimaa,
Läänemaa, Saaremaa, Setumaa, Hiiumaa.
See maa on Eestimaa.

5. Viktori ja Juku kahekõne (õpik lk 17, ül 40)

Viktor: Halloo! Siin Viktor. Kas Juku on kodus?

Juku: Ma kuulen. Tere, Viktor! Mis uudist?

Viktor: Kas sa tead, et meie klass sõidab ekskursioonile?

Juku: Oi! Kuhu?

Viktor: Arvatavasti mööda Eesti looduslikult kauneid paiku.

Juku: Möödunud aastal me ju käisime Põhja-Eestis: Toilas, Võsul, Käsmus, Viitna looduskaitsealal. Sõitsime Põhja-Eesti risti-põiki läbi.

Viktor: Aga Lõuna-Eestis me ei ole käinud. Võiksime sel sügisel tutvuda Tartu ümbrusega, käia Taevaskojas, Tõraveres, Elvas.

Juku: Parem siis juba sõita Pühajärve suunas. Võiksime Pühajärve ääres telgid üles panna. Järgmisel päeval võiks edasi sõita. Käia Munamäel ja vaadata sealt üle Eestimaa.

Viktor: See pole paha mõte. Peame teiste poiste ja tüdrukutega nõu pidama. Head aega! Homme näeme.

Juku: Nägemist!

6. Ekskursioon (õpik lk 20, ül 47)

Ekskursioon

Heljo Mänd

Matsalu!

Matsalu!

Pilliroo- ja kõrkjasalu,
linnukülad, linnutalud,
linnud õhus, linnud jalus.

Emajõgi!

Emajõgi!

Jookse ruttu, Emajõgi!
Peipsil laiaks järveks saad,
kanna sinna meie paat.

Tõravere!

Tõravere!

Tere, tere, tähepere!
Silmapilk su teleskoop
kosmose me juurde toob.

Pühajärv!

Pühajärv!

Elujärv, ilujärv!
Hüppas rõõm su siniveest,
hakkas naerma meie sees.

Taevaskoda!

Taevaskoda!

Käime mööda taeva koda.
Sinu kõrgel katusel
pehmet pilve katsume.

Munamägi!

Munamägi!

Meie kõige armsam mägi!
Sinu tornitipust saab
tervitada tervet maad!

3. Keelelaager Muhumaal

7. See on väike Muhu (õpik lk 21, ül 53)

Ref:

See on väike Muhu,
see on Muhumaa.
Kui sa seda ei usu,
tule, tule vaatama.

8. Küsige ja vastake (õpik lk 22, ül 54)

A: Kas sa tead, kui palju on Eestis saari?

B: Saari on kokku ligikaudu 1520.

A: Millised on Eesti suuremad saared?

B: Need on Saaremaa, Hiiumaa ja Muhu.

A: Kas sa oskad nimetada ka mõnda väikest saart?

B: Neid on õige palju. Näiteks, Kihnu, Ruhnu, Aegna, Vilsandi, Piirissaar, Naissaar...

A: Kuidas saab sõita Muhusse ja Saaremaale?

B: Sõita saab autoga või bussiga ja seejärel laevaga üle mere.

A: Mille poolest see sõit oleks vahva?

B: Arvan, et seal on kõik lahe: sõit, inimesed, loodus. Soovitan ka sulle sellist reisi.

9. Karujärv (TV lk 14, ül 23)

Karujärv

Karujärv paikneb Lääne-Saaremaa kõrgustikul. Järv on umbes 330 hektarit suur ja kohati 6 meetrit sügav. Ta on tekkinud umbes 8000 aastat tagasi. Seega on ta Saaremaa vanim järv. Legend räägib Karujärve tekke kohta nii, et kunagi olid seal suured metsad, kus elutsesid karud (praegu Saaremaa metsades karusid ei ole). Kohal, kus praegu asub Karujärv, elas seitse karu. Vihased karud kraapisid käppadega maasse augud ja tormasid vihastena üksteise kallale. Jumal näinud, et karud tülitsemist ei jäta ja lasknud suurel vihmal sadada, mis vihaseid karusid jahutas. Siis lahkusid karud igaüks isekanti. Seepärast olevatki järv seitsmesopiline. Kaldad on väga käänlised (извилистые). Vaate järvele teevad ilusaks viis saart: Suursaar, Väikesaar, Oinarahu, Linderahu ja Kivirahu. Ümbruses kasvab männimets, järve põhi ja kaldad on liivased.

Karujärv on kõige selgeveelisem järv Saaremaal. Isegi suvel paistab vesi kuni 5 meetrit läbi. Kaladest esineb Karujärves ahvenat, haugi, säinast, linaskit ja kokre. Esineb ka vähki. Karujärv on mõnus suvine supluskoht. Karujärve kaldal on käämpingud. Siin saab peatuda ka pikemat aega.

II KOOLIJUTUD

1. Kas koolis peab olema vahva?

10. Kallistamislaul (õpik lk 36, ül 86)

Kallistamislaul

Viis Raivo Kõrgemägi, sõnad Irma Polari, tõlkinud Leelo Tungal

Kui tuju on mõnus, siis tralliga
ma tervitan kõiki kalli-kalliga!
Eks taatki meil kallista memmekest
ja isa eks kaelusta emmekest.

Ref:

Kalli-kalli mu issile,
kalli-kalli ja musi emmele,
kalli-kalli mu kaisukarule,
kalli-kalli meile kõigile.
Küll oleks see tore – ja tõesti: miks ei
võiks liiklejaid emmata politsei?
Ja autojuht jalameest kallistaks,
teeks kondibuketile kalli-kalli paks.

Ref:

Kalli-kalli mu issile,
kalli-kalli ja musi emmele,
kalli-kalli mu kaisukarule,
kalli-kalli meile kõigile.

Ning juuksur las kallistab karvaseid
ja kiilaspea enese sarnaseid.
Kõik tohtrid las emmata põduraid
ja sõdurid võõramaa sõdureid.

Ref:

Kalli-kalli mu issile,
kalli-kalli ja musi emmele,
kalli-kalli mu kaisukarule,
kalli-kalli meile kõigile.

11. Kui on paha tuju (õpik lk 37, ül 90)

Mida sina teed, kui sul on paha tuju?

Kätlin (12): Räägin emale ja sõbrannale ära, sellest on alati kasu.

Kreeta (16): Lähen õue. Hästi ilusasse kohta. Eriti kaugele küll ei lähe, vanalinnas on ilusaid kohti piisavalt. Sõbraga!

Virgo (12): Midagi ei tee eriti, kõnnin sihitult linnas, vahel sõpradega, vahel üksi. Mnjah ... mõnikord räägin sõpradele ära, milles asi on.

Ken (13): Mmm ... Mängin arvutiga või löön toa segi.

Sirli (13): Laulan. Hästi kõvasti, ükskõik mis jama, mingeid suvalisi asju, mis raadiost tulevad. Mingeid kindlaid laule mul küll ei ole.

Marek (13): Mul ei ole mingit põhjust, miks eluisu peaks ära minema. Lihtsalt olen optimist. Kui on väga paha tuju, lähen trenni, väsitan ennast totaalselt ära ja heidan magama. Kui pärast seda hommikul üles ärkan, on jälle jumalast hea tuju. Rabelen paha tuju välja.

Ajakirjandusest

2. Kuidas olla koolis tubli?

12. Kas sa oled ...? (õpik lk 43, ül 109)

A: Kas sa oled kannatlik?

B: Ma ei ole eriti kannatlik, aga ma ei ole ka kärsitu.

A: Kas sa tahaksid olla hästi uudishimulik?

B: Ma arvan, et ma olengi uudishimulik.

A: Kas kõik meie klassi õpilased on sinu arvates sõbralikud?

B: Minu meelest võiksid nad veel sõbralikumad olla.

A: Kas sinu arvates on isekus positiivne iseloomujoon?

B: Minu arust küll ei ole. Arvan, et eelkõige peab iga õpilane olema julge ja aus, mitte aga isekas.

A: Milline on sinu sõber?

B: Arvan, et ta on küllaltki abivalmis, kuid mitte eriti kohusetundlik.

3. Klassitunnistus. Klassiõhtu

13. Andrei ja Viktori kahekõne (õpik lk 50, ül 129)

Andrei: Kas sa homme kooli tuled?

Viktor: Miks sa seda küsid? Homme saame ju tunnistused.

Andrei: Sellepärast ma küsingi. Mina kavatsen küll homme poppi teha.

Viktor: Kas lõid nõrgaks? Kardad, et sul on halb tunnistus?

Andrei: Tean seda päris kindlasti. Viimased matemaatika kontrolltööd olid kahed. Inglise keelest puudusin palju. Eesti keele viimane tunnikontroll läks rappa.

Viktor: Oled sina üks naljatilk. Ega kõikides ainetes ei saagi hästi minna. Sa oled ju hea maletaja, küllap sul ka mata hakkab ükskord minema. Mis keelesse puutub, siis

oskad sa ju päris hästi nii inglise kui ka eesti keelt. Sa ei tohiks nii palju puududa. Sa pead end lihtsalt kätte võtma.

Andrei: Sul on vist õigus. Aga sa räägid täpipealt nagu minu vanaisa!

Viktor: Tõesti või? Noh, kohtume siis koolis. Jääb nii?

Andrei: Olgu siis nii!

14. Klassiõhtud (õpik lk 53, ül 134)

Anna: Mulle meeldis meie viimane klassiõhtu, mis toimus koos sõpruskooli õpilastega Riias. Kõigil oli lõbus. Tore oli, et õppisime uusi mängu mängima. Korraldasime konkursse ja viktoriine. Mulle ei meeldinud, et mõned poisid istusid nurgas. Neil oli igav.

Martin: Mulle meeldib kõige rohkem see, et tüdrukud küpsetavad klassiõhtuks maitsvaid pirukaid ja kooke. Need viivad lausa keele alla. Tantsida ma ei oska ja ei tahagi. Konkurssidest võtan küll alati osa.

Birgit: Meil oli kunagi klassiõhtu, kus õppisime valssi ja džaiivi tantsima. See oli vahva. Mulle ei meeldi, et mõned tüdrukud riietuvad klassiõhtuks liiga uhkelt, poisid seevastu lohakalt.

Vasja: Minu poolest võivad klassiõhtud olla või mitte olla. Niikuinii istun poistega nurgas ja vaatan, kuidas teised tantsivad. Muusikat kuulata ja võistumänge mängida saab ka mujal.

15. Antsu ja Andrei kahekõne (õpik lk 53, ül 137)

Ants: Kas sa klassiõhtule lähed?

Andrei: Lähen küll. Aga sina?

Ants: Ma arvan, et mul pole seal suurt midagi teha.

Andrei: Kuidas nii? Ise nuputasid viktoriiniküsimusi, lubasid mängu korraldada. See pole aus. Milles siis ikkagi asi on?

Ants: Sa ju tead, et ma olen kehv suhtleja. Istun kogu õhtu nurgas ja see ongi minu klassiõhtu.

Andrei: Sellest saame üle. Nägemiseni õhtul!

4. Kui tunnid on lõppenud

16. Kahekõned: Mark ja Andres; Riina ja Marina; Mihkel ja Rein (TV lk 28, ül 48)

1.

Mark: Tule, Andres, lähme pärast tunde kinno! Seal jookseb superlahe film.

Andres: Ma ei saa. Mul on täna raamatukokku vaja minna.

Mark: Mine homme.

Andres: Ei saa. Mul on täna raamatute tagastamise tähtaeg.

Mark: Olgu siis. Mine raamatukokku. Ma lähen koju ja puhkan pisut.

2.

Riina: Marina, kas sul on täna veidi aega?

Marina: Mis siis? Võib-olla, et on ka.

Riina: Tule minuga jõusaali. Ma maksan sinu eest ka.

Marina: See oleks päris vahva. Ma pean enne kodust läbi käima. Võtan spordiriided kaasa.

Riina: Hästi. Saame sissepääsu juures kokku. Ostan kassast pileti.

Marina: Tulen umbes poole tunni pärast.

3.

Mihkel: Rein, kas sa ei taha minuga täna õhtul jooksma tulla?

Rein: Kus sa jooksmas käid?

Mihkel: Meil on maja taga väike metsatukk. Lähme sinna.

Rein: Aga võib-olla lähme hoopis kooli staadionile palli mängima?

Mihkel: Olgu. Lähme siis täna palli mängima. Jooksma lähme teine kord.

17. Õpilaste vabaaja tegemised (õpik lk 60, ül 160)

Liisa: Mul polegi praegu vaba aega. Pärast tunde jooksen kodunt läbi: söön, vahetan riided ja kohe trenni. Käin Jaanika iluvõimlemiskoolis. Varsti on võistlused. Pean iga päev treenima. Treener on väga range ja nõudlik. Kui ükskord koju jõuan, olen päris väsinud. Teen kiiresti koolitööd ja magama. Ja nõnda iga päev. Mulle meeldib see spordiala. Saame palju reisida. Meie rühmas on nii eesti kui vene tüdrukud.

Kolja: Minu vaba aeg kulub sõpradele. Koolist tulles käime linnas ringi. Ostame jäätist. Vaatame kaubamajas videoid. Aeg möödub kiiresti. Koju lähen selleks ajaks, kui vanemad töölt tulevad. Siis söön ja vaatan, mida õppida anti. Vahel on õhtul päris kahju, et mitu tundi mõttetult surnuks lõin.

Nastja: Mina püüan pärast tunde kohe koolitööd ära teha. Siis saan kerge südamega trenni minna. Käin kolm korda nädalas korvpallitrennis. Mulle meeldib korvpalli mängida. Meil on ka väga vahva treener. Ta oli kunagi tippsportlane, mängis Kalevis. Mul on ka lemmikloom – koer. Koer ootab mind koju, sest teab, et minuga saab joosta ja mürada.

Tanel: Mina ei raiska oma aega millelegi muule kui arvutile. Olen arvutifänn. Mõnikord ütlevad vanemad, et olen arvutihull. Arvuti on minu meelest iga normaalse õpilase, vähemalt poisi esmavalik. Arvutist saab infot, teadmisi, mängulusti ja ka uusi sõpru on arvutist kerge leida. Seega – iga vaba minut arvutile.

18. Arvutihullu laul (õpik lk 61, ül 162)

Arvutihullu laul

Sõnad Wimberg, viis Tauno Aints

Justkui oleks kogu aja
jala küljes kaalupomm.
Tõusen vaid, kui poest on vaja
tuua mõni CD-ROM.

Juuksed mul ei tunne kammi
peeglisegi harva kaen.
Oh mis põnevat programmi
võrgust praegu alla laen.

Ref:

Ma ei söö ja ma ei maga,
enneaegselt prillid saan –
istun ainult laua taga,
ees on arvutiekraan.

Õhinal ma klahve togin,
hiiregagi krapsates.
Kõikjale end sisse login,
salainfot napsates.

Seda praegu ma ei taipa,
et on eluviisis vead.
Varsti aga samblavaipa
tunnen seljal tõstmas pead.

Ref:

Ma ei söö ja ma ei maga,
enneaegselt prillid saan –
istun ainult laua taga,
ees on arvutiekraan.

19. Arsise kellade muusika (õpik lk 62, ül 166)

III PERE TÖÖD JA TEGEMISED

1. Töö ja elukutsed

20. Kuula ja korda. Elukutsed

disainer – sisedisainer
humorist – andekas humorist
fotograaf – edukas fotograaf
meditsiiniõde – lahke meditsiiniõde
politseinik – noor politseinik
elektrik – firma elektrik
insener – elektriinsener
sekretär – büroo sekretär

21. Mari ja Liisu kahekõne (õpik lk 74, ül 191)

Mari: Liisu, kus su ema töötab?

Liisu: Uues lasteaias.

Mari: Aga kellena ta töötab?

Liisu: Ta töötab kasvatajana.

Mari: Kas tal on huvitav töö?

Liisu: Ma arvan küll, et emale meeldib see töö. Ta tegeleb terve päev lastega – mängib nendega, jalutab õues, loeb muinasjutte, õpetab joonistama.

Mari: Aga see on ju nii raske töö! Lapsed on mõnikord tüütud!

Liisu: See ainult tundub nii. Meie ema on alati väga rahulik. Ta ütleb, et oma tööd tuleb armastada.

Mari: Aga kelleks sina tahad saada?

Liisu: Ma ei teagi veel täpselt. Võib-olla hambaarstiks. Ma tahan, et inimesed naerataksid rohkem!

2. Lapse õigused ja kodused kohustused

22. Viis kahekõnet kodustest toimetustest (TV lk 39, ül 68)

1) – Merit, palun triigi kleidid ja pluusid ära!
– Kohe triigin.

2) – Triinu, palun pese põrandad puhtaks!
– Jah, ema, kohe hakkam pesema.

3) – Martin, tee palun vaip tolmuimejaga üle.
– Nõus. Aga kus on tolmuimeja?
– Võta esikukapist.

4) – Anu, palun aita mind!
– Hea küll. Mida ma tegema pean?

– Tee köögilaua sahtel korda!

5) – Hakkame tuba koristama!

– Olgu. Sina pühi tolm ära, mina klopim vaiba puhtaks ja pesen põrandale ära.

– Aga aknad?

– Aknad peseme järgmisel nädalal puhtaks.

23. Põrandapesu (õpik lk 80, ül 208)

Põrandapesu

Leelo Tungal

Küll on tore koristada,
rahmeldada nii et et ...
Pesukaltsust soristada
põrandale sooja vett!

Vesi lärtsub, vesi lirtsu!
Tuhat häält on pesuveel.
Koristajal-lapsetirtsul
vett on vaja veel ja veel ...

Nüüd on meri jalge all tal –
pesumeri ääretu!
Kuskil mere teisel kaldal
ema hüüab „Uu!” ja „Uu!”

24. Printsess põrandapesija (õpik lk 80, ül 210)

Printsess põrandapesija

Reet Kudu järgi

Ühel vaesel printsessil ei olnud lossi ega õukonda, oli ainult üks tuba ja seegi väike. Vaene printsess oli väga hoolas ja korralik. Kui tal oleks rohkem tube olnud, oleks ta ehk vähem usin olnud. Aga oma ühte tuba pesi printsess iga päev. Või mis me valetame – printsess pesi seda mitu korda päevas.

Hommikuvõimlemise asemel pesi printsess alati põrandat. Seejärel ringutas, ohkas õnnelikult ja keetis endale ühe muna. Pärast kasinat hommikueinet oli jälle käes toakoristamise aeg. Tolmu pühkis printsess laualambilt ja nõõpnõelapealt, riuleilt ja igalt suhkruteralt ja lõpuks veel kõigilt kuninglike esiisade portreedelt. Põrandat pesi ta aga alati nii enne kui ka pärast põrandapühkimist.

Niimoodi usinalt ja hoolsalt see vaene printsess elaski, aina küüris ja nühkis, pesi ja puhastas.

Aga õnn ei jää tulemata ühelgi hoolsal tüdrukul. Eriti veel, kui ta on printsess.

Pärast õige usinat põrandapesu märkas printsess, et ta on oma väikese toa põrandasse suure-suure augu pesnud. Vaatas printsess ja nägi, et suures augus on veel suurem rahapada.

Vaesest printsessist sai paugupealt rikas printsess, kes elab suures lossis ja tohib pesta hästi paljusid põrandaid.

Väikest printsessituba käiakse aga vaatamas lähedalt ja kaugelt, sest kes meist ei tahaks kord rahapada leida.

3. Toidutarkused

25. Head ja halvad kartulid (õpik lk 85, ül 220)

Kõige populaarsem toit kogu muinasjutumaal on kartul. Saabastega Kass on aga õpetanud, et mitte kõik kartulid ei ole head – on härra Hea Kartul ja härra Halb Kartul. Sellepärast armastavad Saabastega Kass ja Lumivalgeke süüa auruga keedetud kartuleid. Selliselt valmistatud kartulisse jäävad alles kasulikud ained ja kõht saab hästi täis.

Lohepoiss Leonardole meeldivad ahjukartulid. Kui kartulid pole liiga rohkes rasvas küpsetatud, siis on ka ahjukartulid hea tervislik toit. Aga neid pole siiski kasulik iga päev süüa, nad on päris rasvased.

Aga kartulikrõpsud – need on nii kahjulikud, et neid ei söö isegi nõid Protosiilus. Kui neid palju süüa, siis läheb süda pahaks ja kõht hakkab väga valutama.

Friikartulid on muidu maitsvad, aga targemad muinasjututegelased teavad, kui palju on friikartulites soola ja rasva. Peale selle pole friikartulis ka kasulikke aineid ega vitamiine. Iga päev friikartuleid süües on inimene väsinud ja kurb. Sellepärast söövad targad lapsed friikartuleid väga harva.

26. Head isu (õpik lk 86, ül 223)

Head isu

Sõnad Marek Sadam

Viis Kalev Tilk

Lal-laa, lal-laa, lal-lal-lal-lal-lal-laa.

Lal-laa, lal-laa, lal-lal-lal-lal-lal-laa.

Ref:

See, kes korralikult sööb
see ka mängib ja teeb tööd.

Tervislikult ikka tea.

Jätku leiba, isu head!

Lal-laa, lal-laa, lal-lal-lal-lal-lal-laa.

Lal-laa, lal-laa, lal-lal-lal-lal-lal-laa.

Mesikäpal selge see

hea on meel, kui käpp on mees.

Jänku-Jussil potis keeb

jälle porgandipüree.

Ref:

See, kes korralikult sööb
see ka mängib ja teeb tööd.
Tervislikult ikka tea.
Jätku leiba, isu head!

Lal-laa, lal-laa, lal-lal-lal-lal-lal-laa.
Lal-laa, lal-laa, lal-lal-lal-lal-lal-laa.

Põdral põdrasamblasupp,
teri nokib kana-kukk.
Kitsepere rohtu näsib,
oraval on hambus käbi.

Ref:

See, kes korralikult sööb
see ka mängib ja teeb tööd.
Tervislikult ikka tea.
Jätku leiba, isu head!

Ref:

See, kes korralikult sööb
see ka mängib ja teeb tööd.
Tervislikult ikka tea.
Jätku leiba, isu head!

Lal-laa, lal-laa, lal-lal-lal-lal-lal-laa.
Lal-laa, lal-laa, lal-lal-lal-lal-lal-laa.

Siil veab koju värskeid seeni.
Söövad kõik, mis neile meeldib.
Veidi veel ja rebase
viime taimetoidule.

Ref:

See, kes korralikult sööb
see ka mängib ja teeb tööd.
Tervislikult ikka tea.
Jätku leiba, isu head!

Ref:

See, kes korralikult sööb
see ka mängib ja teeb tööd.
Tervislikult ikka tea.
Jätku leiba, isu head!

Lal-laa, lal-laa, lal-lal-lal-lal-lal-laa.
Lal-laa, lal-laa, lal-lal-lal-lal-lal-laa.

4. Lähme kohvikusse!

27. Kahekõne infopunkti teenindajaga (õpik lk 91, ül 235)

- Tere päevast. Kus asub uus jäätisekohvik?
- Kas „Jäälill“?
- Ma ei tea täpselt, mis selle nimi on.
- Keslinnas teisi uusi jäätisekohvikuid pole. Nii et sa vist mõtled ikka „Jäälille“.
- Siis küll. Öelge palun, kas see asub kaugel?
- Ei, see on väga lähedal. Mine üle tänava ja siis otse edasi, raamatukogust ja purskkaevust mööda, siis mine jälle üle tänava ja otse ees ongi jäätisekohvik. Nukuteater on ka peaaegu selle kõrval.
- Üle tänava, raamatukogust ja purskkaevust mööda ja siis veel üle tänava. Kas nii?
- Täpselt nii. Head jäätisesöömist!
- Aitäh abi eest!
- Ole lahke!

28. Kuula ja korda. Kohvikus (õpik lk 92, ül 238)

Palun tooge mulle üks õunamahla!
Ma võtan ühe jogurtikoogi.
Kas sa soovid teed?
Palun kaks šokolaadijäätist.
Ma ei soovi kooki ega mahla.
Menüüs ei ole täna mustikakooki.

5. Sünnipäevapidu

29. Marguse ja Peetri kahekõne (õpik lk 98, ül 256)

Margus: Oi, tere Peeter!

Peeter: Tere-tere! Mis uudist?

Margus: Kuule, tule täna õhtul mulle külla! Mul on sünnipäev!

Peeter: Palju õnne! Aga kahjuks ei saa ma tulla, lubasin nooremale vennale, et viin ta täna kinno. Aga aitäh kutsumast.

Margus: Kahju. Aga eks tule siis mõni teine päev!

Peeter: Olgu. Nägemiseni!

Margus: Head aega!

30. Sünnipäevalaul (õpik lk 99, ül 263)

Õnne soovime sull` ,
õnne soovime sull` !
Palju õnne, armas sõber,
õnne soovime sull` !

IV MUUSIKA TEEB MEELE RÕÕMSAKS

1. Muusikal on mitu palet

31. Juhani ja Mardi kahekõne (õpik lk 104, ül 276)

Juhan: Kas Mart?

Mart: Jaa, Mart kuuleb. Mida sa soovid?

Juhan: Ma ei kuule sind hästi. Räägi valjemini.

Mart: Hästi, ma püüan rääkida.

Juhan: Mart, kas sa kuulsid täna hommikul Hommikuraadiost uudiseid?

Mart: Kuulsin küll. Mis siis?

Juhan: Täna on meie linnas Ellerheina lastekoori kontsert. Kas sa oled seda koori kuulanud?

Mart: Muidugi mitte. Mulle ei meeldi koorimuusika. Ma ei ole seda koori varem kuulanud.

Juhan: Siis võiksime ju kontserdile minna. Saaksid teada, et koorimuusika on tegelikult väga lahe.

Mart: No olgu siis pealegi. Lähme!

32. Muusikakool (õpik lk 105, ül 278)

Muusikakool

Aleksander Suuman

Aknad laulavad.

Uksed laulavad.

Lapsed laulavad.

Laed laulavad.

Seinad laulavad.

Autod laulavad.

Puud laulavad.

Linnud puudel laulavad.

Laulul ei jää muud üle,

kui vait olla ja kuulata.

33. Birgiti lauljakarjääri edukas algus (TV lk 57, ül 99)

Birgiti lauljakarjääri edukas algus

Birgit Õigemeel on esimene eesti superstaar. Ta võitis selle tiitli 2007. aastal pärast pikki „laululahinguid“.

Superstaari konkursist võttis osa väga palju noori. Lõppvooru jõudis neist kümme.

Tiheda konkurentsi võitis Birgit oma särava ja jõulise esinemisega. Esimese superstaari aasta kohta ütleb Birgit ise, et oli palju huvitavaid kontserte. Väga sooja vastuvõtu sai Birgiti jõulukontsert Tallinnas Kaarli kirikus. Esinemine ansambliga Noorkuu näitas, et Birgit oskab ka rokkida.

Soovime Birgitile edu tippu jõudmiseks!

34. Välja mu peast (TV lk 58, ül 100)

2. Kontsert kutsub kuulama

35. Ice-cold story (õpik lk 112, ül 297)

3. Lähme laulupeole!

36. Üksteist peab hoidma (õpik lk 122, ül 315)

Üksteist peab hoidma

Sõnad ja viis Kadri Hunt

Lumi ja jää katmas on maad
külmapoiss liiga teeb, nälg näpistab.
Kas leidub siis veel
laps, kes hoolitseks looma ja linnu eest –
see koorem on kerge.

Refr:

Üksteist peab hoidma
tuulte ja külma käes.
Armastus annab sooja
südamel, mis on jääs.

Kui näed, et keegi tunneb rõõmu,
siis ole rõõmus temaga,
jagatud rõõm on poole suurem.
Kui näed, et keegi tunneb valu,
siis ära mine temast mööda,
vaid vaev võta jagada –
see koorem on kerge.

Refr:

Üksteist peab hoidma
tuulte ja külma käes.
Armastus annab sooja
südamel, mis on jääs.

37. Kahekõned laulupeol (õpik lk 126, ül 324)

A: Kas sa oled esimest korda Eestis?

B: Jah. Ma jõudsin siia alles eile koos vanematega.

A: Kust sa saabusid?
B: Ma elan Kanadas Toronto linnas. Mu nimi on Ants.
A: Mina olen Andrei. Kas sa laulad mõnes kooris?
B: Jah. Ma laulan Kanada eestlaste poistekooris. Aga sina?
A: Mina ei laula kooris. Ma ei pea viisi.
B: Seda ma küll ei usu.

A: Saame tuttavaks! Minu nimi on Rein.
B: Mina olen Šandor.
A: Kas sa oled ungarlane?
B: Olen küll.
A: Meeldiv sinuga tutvuda.

A: Tere. Kas see koht on vaba?
B: On küll. Istu, palun, siia.
A: Minu nimi on Mihkel. Ma olen saarlane.
B: Minu nimi on Vitali. Mina olen jälle tartlane.

38. Diktori tekst laulupeol (õpik lk 127, ül 329)

1. Kõigepealt esinevad ühendkoorid. Nad esitavad Mihkel Lüdigi laulu „Koit” (Утренняя заря). Juhatab Alo Ritsing.
2. Nüüd esinevad poistekoorid. Poistekoore juhatab Hirvo Surva.
3. Palume mudilaskoorid lavale!
4. Mudilaskoorid esitavad Priit Pajusaare „Samblalõhnalise laulu”. Juhatab Aarne Saluveer. Sõnad on kirjutanud Leelo Tungal.
5. Ühendkoorid esitavad Gustav Ernesaksa laulu „Mu isamaa on minu arm”. Sõnad on kirjutanud Lydia Koidula.

4. Teatrijõulud

39. Kahekõned (õpik lk 133, ül 342)

Teatripiletite ostmine

A: Piletikeskus kuuleb.
B: Ma sooviksin osta kaks piletit „Pähklipurejale”.
A: Pühapäeval on päevane etendus. Kas teile sobiksid kohad parteri viimasesse ritta?
B: Ma sooviksin parema meelega rõdule. Kas teil rõdule on pileteid?
A: On küll. Kas rõdu teise ritta sobib?
B: Jah, see sobiks hästi. Ma võtan siis piletid rõdule.
A: Palun. Etenduse algus on kell 14.00 päeval.
B: Tänan.

Andrei ja Rein

Andrei: Andrei kuuleb.

Rein: Tere õhtust, Andrei. Siin Rein. Tahtsin sulle öelda, et sain piletid Pähklipurejale.

Andrei: Oi, kui tore! Millal etendus toimub?

Rein: Homme päeval kell kaks.

Andrei: Kus me kohtume?

Rein: Kohtume teatri sissekäigu juures.

Andrei: Hästi. Homseni siis.

Rein: Homseni.

CD 2

I RÕÕMUGA SPORTIMA

1. Kas sa teed sporti?

1. Kassisport (õpik lk 9, ül 13)

Kassisport

Ira Lember

Kass ei tee meil
massisporti,
kass teeb hoopis
kassisporti.

Korstna peal käib
alpides,
mängib, et on
Alpides.

2. Meil oli spordipäev

2. Viktori ja Antsu kahekõne (õpik lk 13, ül 26)

Viktor: Tere, Ants.

Ants: Tere-tere. Mis uudist?

Viktor: Kas sa tead, et varsti tuleb meie koolis spordipäev?

Ants: Tean küll. Mis siis?

Viktor: Millisest võistlusest sa osa tahad võtta?

Ants: Ma ei ole veel otsustanud. Aga nagu sa tead, on minu lemmikala kõrgushüpe.

Viktor: Siis on ju selge – kergejõustikuvõistlusest võtagi osa. Sa võidad kindlalt kõik ära.

Ants: Ah, ma ei tea, mina küll selles nii kindel ei ole.

3. Veronika ja Anna kahekõne (õpik lk 14, ül 28)

Veronika: Kas sa spordipäevale lähed?

Anna: Muidugi lähen. See on ju meie kooli spordipäev. Kõik üritused on just meie jaoks korraldatud.

Veronika: Seda küll. Ainult ma ei tea, millest osa võtta. Ma pole ju eriti hea sportlane.

Anna: Lähme kõigepealt ja vaatame teatejooksu, seejärel poiste jalgpalli ning lõpuks võtame osa rahvastepallivõistlusest. Kas oled nõus?

Veronika: Hea mõte! Olen küll. Rahvastepalli oskan ma hästi mängida. Aga mis me selga paneme? Kas dressist aitab?

Anna: Selga paneme dressi, jalga ketsid. Ja õhukese jope võiks kah kaasa võtta.

Veronika: Hästi. Kohtume koolis.

Anna: Näeme siis!

4. Meil oli kooli spordipäev (õpik lk 18, ül 36)

Meil oli kooli spordipäev

Sel aastal oli meil hästi põnev spordipäev. Tore oli see, et kõik lapsed said teha seda, mis neile meeldis ja sellepärast võtsid kõik spordipäevast aktiivselt osa. Isegi Vova, kes tavaliselt spordipäeva ajal linnas hulgub, oli kohal. Ja Ira, kes alati just sel päeval haigeks jääb, oli terve mis terve.

Enne spordipäeva sai igaüks kirja panna, mida ta sooviks sel päeval teha, millistest üritustest osa võtta. Kehalise kasvatuse õpetaja võttis meie ettepanekud kokku ja koostas spordipäeva kava.

Kõige rohkem õpilasi soovis palli mängida. Õnneks on meil suur staadion ja siin jätkub ruumi kõigile.

Paljud tahtsid matkama minna. Suur osa õpilasi tahtis osa võtta kergejõustikuvõistlustest.

Võitjad said diplomeid ja auhindu. Minagi sain diplomi. Hüppasin kõrgust 90 sentimeetrit.

Sel aastal toimus veel spordikirjandite võistlus „Fantastiline sport 50 aasta pärast”.

Võitjad olid lasknud fantaasial lennata ja sai palju nalja, kui kirjandeid ette loeti.

Veel toimusid lõbusad spordimängud: kotijooks ja köievedu. Lõpuks oli kõigil vähem väljas. Õnnitlesime võitjaid. Õhtul toimus disko.

Oleksin peaaegu unustanud, et sel päeval valiti meie kooli parim sportlane. Muidugi korraldasime küsitluse juba varem. Nii et parimaks sportlaseks sai Gena Ivanov poistest ja Viktoria Tamm tüdrukutest.

Tore oli see meie spordipäev.

Anna Vassiljeva

3. Kohtume Eesti spordimuuseumis

5. Kahekõned spordimuuseumis (õpik lk 24, ül 47)

A: Palun, kuhu sa soovid minna?

B: Ma tahaksin minna olümpiasaali.

A: Mis sind seal huvitab?

B: Tahan näha kuldmedaleid ja olümpiavõistlejate fotosid.

A: Mine otse mööda koridori. Uks olümpiasaali on avatud. Ma tulen sinuga kaasa.

B: Tänan.

A: Ütelge palun, kes on sellel suurel fotol?

B: Sellel fotol on kahekordne olümpiavõitja Erika Salumäe.

A: Mis alal ta kuldmedali sai?

B: Erika Salumäe on jalgrattur. Ta sai ühe medali aastal 1988, teise aastal 1992.

A: Siis on ta küll väga edukas olnud.

A: Ütelge palun, kes on see tuttava näoga sportlane?

B: See on Andrus Veerpalu.

A: Mis spordialaga ta tegeleb?

B: Ta on väga hea suusataja.

A: Kas ta on ka olümpiavõitja?

B: Veerpalu võitis 2006. aastal Torino taliolümpial kuldmedali.

A: Aga miks see foto mulle nii tuttav on?

B: Sellepärast, et ta võistleb sageli ka Eestis ja on Eesti ajalehtede ja ajakirjade esikaanel olnud.

A: Siis on arusaadav.

6. Kuulame ja kirjutame arve (TV lk 14, ül 25)

2009. aasta

13. aprill

2. koht

52 osavõtjat

31 õpilast

5-kilomeetrine matkarada

175-kilone sumomaadleja

8 võitu

4 kaotust

5. korrusel

4. TippSPORTlased – kes nad on?

7. Baruto (õpik lk 27, ül 55)

Baruto

Eesti noormeest Kaido Höövelsoni tuntakse nii Eestis kui ka Jaapanis Baruto nime all. Baruto on sumomaadleja. Ta on 197 cm pikk ja kaalub 174 kilo.

Baruto elab juba alates 2004. aastast Jaapanis ja võtab aktiivselt osa sumoturniiridest. Baruto on sportlastest kõige kiiremini sumopüramiidi tippu jõudnud. Hiljuti kogus ta suurturniiril tervelt kaksteist võitu ja sai ainult kolm kaotust. See oli Eesti sumoka edukaim võistlus. Uues edetabelis tõuseb ta nüüd kõrgemale. Sellel turniiril jagas ta teist kohta.

Eestis elatakse tema võitudele kaasa. Barutole on eestlaste kommentaarid tähtsad. „Loen sumofoorumist eestlaste kommentaare ja mind rõõmustab, kuidas nad mulle kaasa elavad. Siis mõtlen, kuidas need inimesed kurvastavad, kui kaotan. Järelikult ei tohi kaotada,“ räägib Baruto.

Baruto unistab saada sumo neljanda hierarhia valitsejaks ning see tähendab edetabelis kõige kõrgemat kohta. Selleks aga on vaja palju tööd teha.

Vahepeal tahaks Baruto kas või natukeseks ajaks koju Lääne-Virumaale sõita, aga kahjuks pole see võimalik. Kohe algab uus sumolaager, uued treeningud ja võistlused, uued võidud ja kaotused.

Ajakirjanduse põhjal

5. Otepää on talvepealinn ja suusakuurort

8. Klienditeenindaja ja Aini telefonikõne (õpik lk 36, ül 71)

Ain: Tere päevast! Kas bussijaama infotelefon?

Klienditeenindaja: Infotelefon kuuleb.

Ain: Õelge, palun, millal väljuvad bussid Käärikule.

Klienditeenindaja: Kas hommikupoolikul või õhtupoolikul?

Ain: Pigem hommikul.

Klienditeenindaja: Esimene buss väljub kell 7.15, teine kell 10.30. See buss tuleb Tallinnast.

Ain: Kas sellele bussile veel pileteid on?

Klienditeenindaja: Pileteid müüakse bussis, kui vabu kohti on.

Ain: Tänan.

9. Aini ja Viktori kahekõne (õpik lk 36, ül 72)

Ain: Kas sa tahaksid minuga Otepääle sõita?

Viktor: Tahaksin küll, aga vanemad ei luba mul üksinda nii kaugele sõita.

Ain: Mis sa arvad sellest, kui sõidaksime terve klassiga? Teeksime Otepääl suusapäeva?

Viktor: Aga miks just Otepääl? Mis koht see selline on?

Ain: See on suusatamiseks ja kelgutamiseks maailma parim koht.

Viktor: Kas seal mägesid on?

Ain: On küll. Seal on ilusad mäed. See on lausa talvekuurort! Seal on talvel palju sportlasi.

10. Aini ja õpetaja kahekõne (õpik lk 36, ül 73)

Ain: Õpetaja, me tahaksime teha suusapäeva Otepääl.

Õpetaja: See on väärt mõte! Otepää on ilus koht ja seal on alati palju lund. Kas kõik sinu klassikaaslased soovivad suusapäevast osa võtta?

Ain: Meie klassis on palju sportlasi ja kõik käivad suusatamas. Aga ma teen klassis küsitluse.

Õpetaja: Tubli! Kirjuta ka väike teadaanne klassi teadetahvlile.

Ain: Õige! Kindlasti kirjutan.

II ÜTLE, KES ON SU SÕBRAD ...

1. Sõbra välimus ja riietus

11. Ema ja Leena kahekõne (õpik lk 44, ül 97)

Ema: Leena, sind otsis üks tüdruk, kui sa poes olid.

Leena: Kas ta ütles, mis ta nimi on?

Ema: Ta ei öelnud ja ma ei tunne teda. Ta oli päris pikk tüdruk.

Leena: Aga missugused juuksed tal olid?

Ema: Tumedad, lühikesed ja lokkis.

Leena: Kas tal olid pruunid silmad?

Ema: Jah, pruunid ja ilusad suured silmad. Ja üldse oli ta nagu modell – pikka kasvu, sale ja meeldiva välimusega.

Leena: Nüüd ma vist tean, kes see oli! Kristiina! Me käime koos muusikakoolis.

2. Kuidas sõpra iseloomustada?

12. Vastandsõnade kasutamine (õpik lk 50, ül 111)

1) Kas sinu sõber on tark?

On küll, ta teab nii palju.

Jah, rumal ta küll pole.

2) Kas sinu sõbranna on korralik?

On küll, ta asjad on alati korras.

Jah, lohakas ta küll pole.

3. Kuidas sõpra ära tunda?

13. Salmikuvärsid sõprusest (õpik lk 54, ül 126)

Kolm sõna sulle – jää sõbraks mulle!

Sõber, anna mulle käsi, kahekesi me ei väsi.

Ikka meeles seisku sul: sõprus pole seebimull!

Vähe tähti taevast udurikkal ööl – vähe õigeid sõpru leida eluteel.

4. Minu sõber – lemmikloom

14. Meriti ja Ira kahekõne (õpik lk 58, ül 137)

Merit: Ira, kas sa ilvest oled näinud?

Ira: Olen küll.

Merit: Kus sa teda nägid?

Ira: Loomaaias.

Merit: Missugune ilves on?

Ira: Ta on kassist suurem, julge ja tark loom.

15. Arko ja Tarmo kahekõne lemmikloomadest (õpik lk 59, ül 139)

Arko: Tarmo, kas sul on lemmikloom?

Tarmo: On küll. Mul on neid palju, sest minu lemmikloomad on kalad.

Arko: Kus nad sul elavad?

Tarmo: Kalad elavad ju akvaariumis. Akvaarium seisab elutoa riivli peal. Seal on kaladel soe, rahulik ja valge.

Arko: Aga miks sulle kalad meeldivad? Kas nendega igav ei ole?

Tarmo: Ei, neid on nii tore vaadata. Nad on väga ilusad ja graatsilised. Ma muutun ise ka rahulikuks, kui ma neid vaatan.

Arko: Kuidas sa nende eest hoolitsed?

Tarmo: Kord nädalas puhastan akvaariumi ja annan neile iga päev süüa.

Arko: Kas ma võin neid mõnikord sinu juurde vaatama tulla?

Tarmo: Muidugi. Tule täna õhtul, võib-olla aitad siis mul ka matemaatika ülesannet lahendada.

Arko: Nõus. Kohtume sinu juures!

16. Ralf Parve luuletused (õpik lk 61, ül 145)

Kes see on?

Vihma ajal

pole vaja

talle varjuks mingit maja:

tema elab uluall –

katus omast käest on tal.

Kirjud suled, siira-saara –

küll on ilus, oi-oi-oi!

Mis su nimi, lind, on?

„Ara!”

vastab puurist papagoi.
Ralf Parve

17. Kahekõned – kaastunne, lohutus (õpik lk 63, ül 149)

Emma: Mis sul viga on, et sa nutad?

Poeg: Ma kaotasin söögiraha ära.

Emma: Ära kurvasta. Isa annab uue söögiraha.

Õpetaja: Miks sa kurvastad?

Õpilane: Ma sain matemaatikas kahe.

Õpetaja: Ära kurvasta! Kaks on Saksamaal rahuldav hinne. Järgmine kord oled tublim!

Viktor: Miks sa nutad? Kas sa said haiget?

Vova: Mul on valus. Ma kukkusin trepist alla, lõin jala ära.

Viktor: Kannata natuke. Küll see üle läheb.

5. Sõbrapäev

18. Vara (õpik lk 68, ül 161)

Vara

Ühele tüdrukule meeldis üks poiss ja poisile meeldis see tüdruk. Kui nad kohtusid, olid nad nii õnnelikud, et kõik naerma ja narrima hakkasid:

„Pruut ja peigmees paras paar, nende ümber vikerkaar!”

Naersid ja narrisid, kuni tüdruk ei julgenudki enam õnnelik olla. Naersid ja narrisid, kuni poisski ei julgenud enam õnnelik olla.

Üks inimene aga hüüdis: „Kas teie veel ei tea, et armastus on iga inimese isiklik vara, mida ta raiskab või hoiab.”

Narrijad löid käega: „Ah, kui see nende vara on, siis las raiskavad!” Ja narrijad läksid laiali.

„Oi, kui see meie vara on, siis tuleb seda hoida!” ehmusid tüdruk ja poiss ja olid jälle õnnelikud.

Helle Laasi järgi

III PIDUPÄEVAD JA ARGIPÄEVAD

1. Mu isamaa, mu õnn ja rõõm ...(J. V. Jannsen)

19. Eesti Vabariigi hümn (õpik lk 73, ül 176)

Mu isamaa, mu õnn ja rõõm

Sõnad Johann Voldemar Jannsen
Viis Fredrik Pacius

Mu isamaa, mu õnn ja rõõm,
kui kaunis oled Sa!
Ei leia mina iial teal
see suure laia ilma peal,
mis mul nii armas oleks ka,
kui Sa, mu isamaa!

Sa oled mind ju sünnitand
ja üles kasvatand;
Sind tänan mina alati
ja jään Sul truuks surmani,
mul kõige armsam oled Sa,
mu kallid isamaa!

Su üle Jumal valvaku,
mu armas isamaa!
Ta olgu Sinu kaitseja
ja võtku rohkest õnnista,
mis iial ette võtad Sa,
mu kallid isamaa!

20. Minu inimesed (õpik lk 76, ül 184)

Lõik laulust:

mu inimesed minu rahvas
mu seltskond
mu inimesed siin seal kõikjal igal pool
mu inimesed teavad ise et nad on
mu inimesed minu inspiratsioon
mu inimesed üks seis siht ja suund
mu inimesed minu elu armastus
nad on mu oma inimesed
ja kõik mis teen
on neile pühendatud

21. Kamapallimaa (TV lk 47, ül 91)

Kamapallimaa

Contra

VENEMAAL ON LAPSELE
SAMOVARIS TEE
TA LISAB SELLELE
MOOSI VÕI SIIS MEE
JAH KULDSE KOLLASE
METSMESSILASEMEE

SOOMEMAA ON LAPSELE
JÕULUVANA REE
JÕULUKINKIDE JA
PÄKA PIKKUNE

TAANIMAAL ON LAPSELE
TEKKINUD IDEE
KUIS TEHA SÕIDUTEE
LEGOAUTOLE

GRÖÖNIMAA ON LAPSELE
LUMEPALLIMAA
JA PEHME SALLI MAA
JA KELGURALLI MAA

ARAABIA ON LAPSELE
LIIVAKASTIMAA
KUS KAAMLITATIGA
SAAB LIIVAST PIRUKA

HIINAMAAL ON LAPSELE
KODUÕUESKI
MÄNGUKAASLASI
ÜLE MILJONI

ITAALIAS ON LAPSELE
MILJON TONNI VETT
MEETRINE SPAGETT
LAPS ISE ON BRÜNETT

USA ON LAPSELE
MIKIHIIREMAA
JA KÕIGE KIIREMA
LÕUNASÖÖGIMAA

AGA EESTIMAAL EESTIMAAL ON
KAMAPALLID LAPSEL KALLID!

2. Telefonijutud

22. Telefonikõne (õpik lk 82, ül 197)

A: Mari Põld kuuleb.

B: Tere õhtust. Anna räägib. Kas Maarja on kodus?

A: Ei, kahjuks ei ole. Ta läks õega teatrisse. Kas ütlen midagi edasi?

B: Palun öelge talle, et homme esimest tundi ei ole. Õpetaja jäi haigeks. Nii et me saame kauem magada.

A: Hästi, ma ütlen talle.

B: Aitäh. Head aega!

A: Nägemist!

23. Telefonikõned infotelefonile (õpik lk 82, ül 201)

A: Infotelefon kuuleb. Tere.

B: Tere. Palun Kesklinna juuksurisalongi telefoni.

A: Üks hetk, palun. See on 415 675

B: Tänan!

A: Infotelefon. Tiina kuuleb!

B: Palun Mart Metsa telefoninumbrit. Aadress on Kose 12/4.

A: See on 6 622 343

B: Aitäh. Nägemist!

A: Infotelefon. Tere päevast!

B: Tervist. Ma palun Perereiside telefoni!

A: Seal on kaks numbrit. Reisiinfo number on 6 218 280 ja sekretäri number 6 218 282.

3. Lähme juuksuri juurde!

24. Annika ja juuksuri kahekõne (õpik lk 86, ül 213)

Annika: Tere päevast.

Juuksur: Tere.

Annika: Ma soovin endale juuksuri juurde aja kinni panna.

Juuksur: Palun! Millal sulle sobib? Järjekorda praegu pole.

Annika: Mulle sobiks homme.

Juuksur: Kas hommikul või õhtul?

Annika: Kõige paremini sobiks mulle lõuna ajal, kella kahe-kolme paiku.

Juuksur: Hästi. Panen sind kirja. Mis su nimi on?

Annika: Annika.

Juuksur: Selge. Kohtume siis homme.

Annika: Aitäh ja nägemiseni!

25. Komplimendid (õpik lk 89, ül 221)

Ema, sul on nii ilus soeng! – Tore, et sulle meeldib.

Anna, küll sul on kena soeng! – Täna komplimendi eest.

Sirli, poisipea sobib sulle väga hästi! – Mis sa nüüd.

Kui ilus sa täna oled! – Aitäh! Samad sõnad.

5. Ostude päev

26. Kahekõne – lähme poodi! (õpik lk 99, ül 249)

A: Kas sa tahaksid täna minuga poodi tulla? Mul on vaja mõned kooliasjad osta.

B: Tahaks küll, mul on ka üht-teist vaja. Mis sa arvad, kuhu võiks minna?

A: Lähme sellesse uude poodi, mis on lasteaia juures. Ma kuulsin, et seal on päris huvitav kaup ja soodsad hinnad.

B: Lähme jah, ma polegi seal veel käinud. Aga kas sa tead, mis kellast mis kellani see kauplus lahti on?

A: Minu arust nagu kõik poed, üheksast kuueni. Ega sa ei tea, kas selles poes kliendikaart ka on?

B: Seda ma küll ei tea, aga me saame ju seal küsida. Lähme siis kohe pärast tunde, eks!

A: Nõus, saame pärast kuuendat tundi kooli ees kokku.

27. Kahekõne – raamatupoes (TV lk 60, ül 123)

Raamatupoes

Ostja: Tere. Kas te oskate mulle soovitada raamatut, mis sobiks kingituseks 11–12-aastasele õpilasele?

Müüja: Mis raamat see olla võiks? Kas juturaamat või midagi muud?

Ostja: Ma arvan, et juturaamat. Kas teil on midagi eesti lastekirjandusest?

Müüja: Kindlasti on. Kas sa Oskar Lutsu raamatuid tead? Praegu on meil müügil „Kevade”.

Ostja: Jah, ma olen sellest raamatust kuulnud küll. Kas selles raamatus oli peategelane see naljamees Toots?

Müüja: Jah, see on just sama raamat.

Ostja: Mäletan, et eelmisel aastal lugesime ka eesti keele õpikust, mis on Tootsi peenar. Aga ma kardan, et minu sõber ei oska veel nii hästi eesti keelt. Kas „Kevade” on ka vene keelde tõlgitud?

Müüja: On küll. Palun vaata seda raamatut.

Ostja: Ma arvan, et ma võtan selle raamatu. See meeldib mulle. Nii toredad pildid! Mis see raamat maksab?

Müüja: 120 krooni. Kas sa maksad sularahas või pangakaardiga?

Ostja: Kaardiga.

Müüja: Palun sisesta siis oma PIN-kood.

6. Raamatulugemise päev

28. Heljo Männi lilleluuletused (õpik lk 108, ül 271)

Lumikelluke

Tilistades õiekuljust,
ilmub esimene lill,
vaatab ringi, tulvil uljust –
ma ei karda sind, aprill.

Ülane

Ülane, ülane,
lumetäheke,
tule ka aasale
külla väheke.
Siin on küll tuuled,
kuid nendega harjub,
igav sul elada
põõsaste varjus.

Kellukas

Kellukas tegi endale kleidi,
nüüd ta õnnest on uhkegi veidi,
sikid ja sakid on tõesti kenad,
kleit talle meeldib enam ja enam,
helistab vallatult till-till-till,
olen kõige ilusam lill.

Võilill

Oi kui palju murul väikseid
lillekesi nagu päikseid!
Põimid nendest pärja pähe,
Enam puhtaks käed ei lähe.

Meelespead

Kuidas kukkusid küll rohtu
sinitaeva killukesed?
Need ei ole taevatäpid,
Need on lilled tillukesed.

IV MAAILM SINU ÜMBER

1. Mida teha prügiga?

29. Kuulame ja kirjutame arve (õpik lk 113, ül 284)

20. sajandil toodeti rohkem kaupu kui kogu eelneva ajaloo jooksul kokku.

Iga Eestis elav inimene tekitab aastas 400 kilogrammi prügi.

Kui sa kogud 70 kilogrammi vanapaberit, päästad ühe puu.

20. sajandi algusest on Maa temperatuur kiiresti tõusnud.

Eestis kogutakse aastas umbes 73 000 tonni pakendeid.

Klaas on selline materjal, mida saab lõpmatult ümber töödelda.

Eesti metsades ja teede ääres on kevadel kuni 10 000 tonni prügi.

2. Reis tulevikku

30. Lähme tulevikku käega katsuma (õpik lk 121, ül 305)

Maailmas on palju põnevaid teaduskeskusi. Kaks nendest asuvad Eestis, üks Tallinnas – Energiakeskus, ja teine Tartus – teaduskeskus AHHA. Mida teaduskeskustes teha saab?

Tartus saab näiteks ise šokolaadi ja martsipani teha, osa võtta keemia- ja füüsikateatrist, võib ringi käia Tähetornis ja vaadata tähti, võib õppida ilma prognoosima ja vanadest patareidest põnevaid asju ehitada.

Energiakeskuses saab oma silmaga näha ja käega katsuda 130 vahvat eksponaati.

Näiteks Tulevikulinna saab tutvuda elektrimotorolleriga ja tuulegeneraatoriga, mis toodab elektrit. Saab uurida mänguasjade jõujaama ja päikeseelektrijaama. Eriti tore on see, et saab katsetada velointerneti, mille pedaale kasutades saab surfata internetis. Kindlasti meeldib poistele sõita virtuaalrallit ja tüdrukutele valmistada ise multifilme.

3. Tehnikaimed

31. Peetri ja Marko kahekõne (õpik lk 123, ül 312)

Peeter: Mis sind kõige rohkem huvitab?

Marko: Mina olen spordipoiss! Mind huvitab sport, eriti jalgrattasport. See on väga vahva spordiala, sest sellega saab palju värsket õhu käes olla ja liikuda. Aga mida sina vabal ajal teed?

Peeter: Mina olen jälle tehnikafänn. Mind huvitab kõige rohkem tehnika ja igasugused arvutiasjad.

Marko: Tõesti? Miks just tehnika?

Peeter: Võib-olla sellepärast, et tehnika teeb inimese elu kergeks. Inimesel pole vaja midagi muud teha, kui ainult nupule vajutada. Ja kõik tööd ongi tehtud.

Marko: Aga see on ju väga igav! Peale selle võib haigeks jääda, kui pole vaja üldse ennast liigutada.

Peeter: No kuule! Tehnika ongi selleks, et inimestel oleks rohkem aega looduses käia, puhata, reisida ja sporti teha.

Marko: Võib-olla on sul õigus. Mina lähen nüüd jälle rattaga sõitma. Jalgratas oli ju ka kunagi tehnikaim.

32. Milleks arvutit kasutatakse? (TV lk 71, ül 148)

Kompuutrid ehk elektronarvutid on inimese väga tähtsad abilised. Neid kasutatakse ilma ennustamiseks, muusika kirjutamiseks, rakettide kosmosesse saatmiseks, automaatide töölepanemiseks, kirjade kirjutamiseks, keele õppimiseks ja muidugi mängude mängimiseks. Arvutisse saab salvestada väga palju andmeid ehk infot. Paberil oleks seda materjali mitu-mitu tuhat lehekülge. Arvuti oskab kiiresti vajalikud andmed üles leida. Mõne sekundiga oskab arvuti teha mitu miljonit tehet. Selle jaoks kulub inimesel nädal, kuu või isegi aasta. Aga arvuti ei oska ise mõelda. Talle tuleb täpselt „öelda”, mida ta tegema peab. Selleks on arvutiprogrammid.

V TEE OMA SUVI MÕNUSAKS

1. Millist suvepuhkust valida?

33. Vika ja Saša kahekõne (õpik lk 134, ül 342)

Vika: Saša, kas sa lugesid ajalehekuulutusi, mis on kooli teadetetahvilil?

Saša: Lugesin küll. Mis siis?

Vika: Kas sa juba valisid midagi? Kuhu sina tahaksid suvevaheajal minna?

Saša: Ei oskagi öelda. Kui oleksin spordihuviline, siis läheksin Taevaskotta. Seal saab ronida ja matkata.

Vika: Sulle, Hunt, sobiks rohkem reis loomaaeda, näeksid oma liigikaaslasi. Ih-ih-hii!

Saša: Noh, mis sa nüüd norid. Mis mina sinna teha saan, et mul selline perekonnanimi on. Aga kui asja tõsiselt võtta, siis valiksin keeleõppe Saaremaal.

Vika: See on juba teine jutt. Minu meelest on väga põnev elada eesti talus ja veel Saaremaal.

Saša: Seda küll. Kuigi tegelikult tahaksin üle kõige ratsutama õppida. Ei tea ainult, kas hobune minu eesti keelest aru saab.

Vika: Küllap saab. Mina jällegi valin Muhu keelelaagri. Kohtume praamil.

Saša: Sõidame siis koos. Saaremaale tuleb ju läbi Muhumaa sõita.

Vika: Olgu nii!

34. Kahekõned (õpik lk 134, ül 346)

Bussipileti ostmine

A: Palun mulle üks pilet Kuressaarde.

B: Kas teil on õpilaspilet kaasas?

A: On küll. Palun.

B: Siin on teie bussipilet.

A: Palju see maksab?

B: Teie pilet on soodushinnaga. See maksab 112 krooni.

A: Tänan.

Laevas

A: Palun tule minuga laevatekile.

B: Miks sa reisijate ruumis ei taha olla?

A: Mul on süda paha. Tekil saab värsket õhku hingata.

B: Lähme! Aga enne ma ostan sulle piparmündikaramelli. Oota natuke!

A: Hästi. Täna sind.